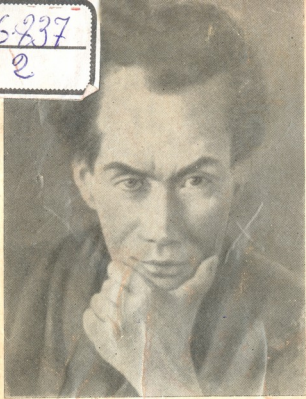

K 36-237
2

მეფე ტეგენა

71

სიმონი ტყეშელაშვილი

ა ა ა ა ა ა ა ა ა ა ა

საქართველოს
საბჭოთავო
ბიბლიოთეკა

უსიერ ზყეზი

გ ა ა ა ა ა ა
მ ა მ მ ა ა ა მ ი ა ა ა ა

K 36.837
2

„ნაკადუნი“
1969

 იასონი
 0007-2000

იაპონიაში დაწესებულია აკუტაგავას სახელობის პრემია. ეს ფაქტი თავისთავად შეტყველებს ამ მწერლის ხვედრით წონაზე მშობლიურ ლიტერატურაში.

აკუტაგავამ თავი მოიკლა 1927 წელს, 35 წლის ასაკში. „უსიერ ტყეში“ მისი ერთ-ერთი თვალსაჩინო ფილოსოფიური ნოველათაგანია: ამ ნოველის მიხედვით (მეორე ნოველის — „რასემონის“ ერთი მოტივის ჩართვით) საქვეყნოდ ცნობილმა იაპონელმა კინორეჟისორმა კუროსავამ გადაიღო ფილმი „რასემონი“.

„ერთი მოთხრობის ბიბლიოთეკა“
 კონსტანტინე ლორთქიფანიძის
 რედაქციით

რა უთხრა სასამართლოს მოხელეს დაკითხვაზე ტყისმფრელებს

აგრე იყო. გვამი მე ვიპოვნე. ამ დილით, ტყეში ხეების მოსაჭრელად რომ გახლდით, სწორედ მთის ძირას წავაწყდი მკვდარს. სახელდობრ სადა? იამასინასაკენ მიმავალი გზიდან დაახლოებით ოთხი-ხუთი ტიოს¹ მანძილზე. ამ უკაცრიელ ადგილას ხარობს ბამბუკი, შიგადაშიგ ნორჩ კრიპტომერიებსაც შეხვდებით. მოკლულს ეცვა ღია ცისფერი სუიკანი,² ეხურა გაცვეთილი ქუდი ებოსი.³ ასეთ ქუდიანს დედაქალაქში თუ შეხვდებით. იწვა გულადმა. მართალია, მარტო ერთგან იყო დაჭრილი, მაგრამ — სწორედ გულში. გარშემო ხმელი ბამბუკის ფოთლები ისე ჩანდა, თითქო კინოვარით გაუღენთილაო. არა, სისხლი უკვე აღარ სდიოდა. ეტყობოდა, ჭრილობაში სისხლი შედედებულყო, ჰო, აი კიდევ რა:

1 ტიო — 109 მეტრი.

2 სუიკანი — კიმონოსნაირი სამოსი.

3 ებოსი — მაღალი ქუდი, წარჩინებული გვარის კაცები იხურავენ.

კრილობაზე შეწებებულივით დაკვროდა კრაზანსა და სულაც არ შემფოთებულა ჩემი მიახლოებისას. იყო თუ არა ხმალი, ან რამე ამისი მსგავსი? არა, იქ არაფერი მი-
ნახავს, მხოლოდ კრიბტომერიის ძირას, გვამთან ახლოს, თოკი ეგდო. და კიდევ... დიახ, დიახ, თოკს გარდა იქვე სავარცხელსაც მოგვარი თვალი. ეს იყო და ეს, რაც კი გვამის ახლოს შევნიშნე — მარტო ეს ორად-ორი ნივ-
თი. გარშემო ბალახი და ფოთლები ძალუმად გახლდათ მოჯეგილი. ჩანს, მოკლულმა იოლად არ დასთმო თავი-
სი სიცოცხლე. რაო, იყო თუ არა ცხენი? განა რა ცხენი შესძლებს იქ შეღწევას? ცხენისათვის გზა ცოტა მოშო-
რებითაა, იმ უსიერი ტყის იქით.

რა უთხრა სასამართლოს მოხელეს დაკითხვაზე მოხებიალე ბერმა

მოკლულს შევხვდი გუშინ. გუშინ... მე მგონია, შუ-
ადღისას. სადა? სეკიამადან იამასინასაკენ მიმავალ გზა-
ზე. ის ქალთან ერთად მიეშურებოდა სეკიამას. ქალი
ცხენზე იჯდა. ეხურა ფართოფარფლიანი ქუდი, რიდე
ეფარა. ასე რომ, მისი სახე არ დამინახავს. ჩანდა მარტო
აბრეშუმის კაბა, ჰაგის ფერების არშით. წაბლისფერ
ცხენს ფაფარი შეკრეჭილი ჰქონდა. მაღალი იყო თუ
არა? რაღაც ოთხიოდე სუნით¹ თუ იქნებოდა ჩვეულებ-
რივზე მაღალი... მე ბერი ვარ და, ასეთ რამეებში მაინ-
ცადამაინც ვერ ვერკვევი. მამაკაცს... ჰო, ხმალი ერტყა,

¹ სუნი — 3,3 სანტიმეტრი.

ზურგზე კი მოგდებული ჰქონდა მშვილდისარი. თვალწინ მიდგას, შავად გალაქული ბუდიდან ოცამდე თავამოყოფილი ისარი. მე არც კი დამესიზმრებოდა, რომ ის ასე დაამთავრებდა თავის სიცოცხლეს. ჰეშმარიტად, რა თვალის დახამხამებაში ქრება ადამიანის სიცოცხლე, თითქოს ცვარი იყოს, ან ელვა. ოო, წარმოუდგენელია, ადამიანის ენამ მოახერხოს იმის გამოთქმა, თუ რა სავალალოა ეს ყველაფერი.

რა უთხრა სასამართლოს მოხელეს დაკითხვაზე ჩაფარმა

მე რომ კაცი შევიპყარი? ის ხომ სახელგანთქმული ავაზაკი ტაძემარუა. ხელი მაშინ ვტაცე, ცხენიდან გადმოვარდნილი, ავდაგუტთან ქვის ხიდზე რომ ეგდო და, ჰგოდებდა. როდის? გუშინდამ, პირველი ყარაულობის ჟამს. ამას წინათაც კინალამ შევიპყარი, მაშინ იგივე ლურჯი სუიკანი ეცვა და ზურგს უკან ხმალი გაერჭო. ახლა კი, როგორც ხედავთ, მშვილდისარიც აქვს. წარმოგიდგენიათ? ეს ხომ იმ მოკლულის მშვილდისარია! თქმა არ უნდა, მკვლელობა ტაძემარუს ჩადენილია. ტყავგადაკრული მშვილდი, შავად გალაქული კაპარჭი ქორისფრთიანი ჩვიდმეტი ისრით, მწმასადამე, ეს ყველაფერი მოკლულის საკუთრება იყო. ჰო, ცხენი, როგორც თქვენ ბრძანეთ, იყო წითური, ფაფარშეჭრილი, ეტყობა, ასეთი ყოფილა ტაძემარუს ბედი — ცხენს გადმოუგ-

დია. ცხენი ხიდის ახლოს წიწკნიდა ბალახს, უკან
 ლი სადავე მისთრევედა.

ეს ტაძემარუ, სხვა ავაზაკებისაგან განსხვავებით, რომლებიც დედაქალაქში დაეხეტებიან, ქალების ნამდვილი მუსუსია. გახსოვთ, შარშან მთაზე, ბინძურუსადმი შეწირული აკიტორიბეს ტაძრის უკან მლოცველი ქალი რომ მოკლეს გოგონასთან ერთად? აი, სწორედ, ლაპარაკობდნენ, ეს ტაძემარუს ჩადენილიაო. და ის ქალიც, წაბლისფერი ცხენით რომ მიდიოდა, — ვთქვათ, მამაკაცი ტაძემარუმ მოკლა, ქალი რა იქნა? არავინ იცის. ბოდიში, რომ საქმეში ასე ვერევი, მაგრამ საჭიროა თუ არა გამოძიება?

**რა უთხრა სასამართლოს მოხელეს
 ღაკითხვაზე მოხუცმა ქალმა**

ეს სწორედ იმ კაცის გვამია, ვისზედაც გათხოვილი იყო ჩემი ქალიშვილი. მაგრამ ის დედაქალაქიდან არ გახლავთ. ვაკასაში რომ კოკუფუა, იქაური სამურაია. მისი სახელია კანაძავა ტაკეპირო, ოცდაექვსი წლისა. არა, მას არ შეეძლო ვინმეს წყენინება, მეტად თვინიერი იყო. ჩემს ქალიშვილს კი მასაგო ჰქვია, ცხრამეტი წლისაა, თამამია. მამაკაცს არ ჩამოუვარდება. ტაკეპიროსთან შეხვედრამდე არავინ ჰყვარებია. შევგვრემანია, მარცხენა თვალის კუთხეში ხალი აჩნია. პატარა, მოგრძო სახე აქვს.

გუშინ ტაკეპირო ჩემი ქალიშვილითურთ გაემგზავრა

ვაკასას. ნეტავი რა შევცოდეთ ღმერთს, რომ ასეთი უბედურება დაგვატეხა თავს. რა დაემართა ჩემს ქალიშვილს? სიძის ხვედრს, მართალია, შევფურიგდი, მაგრამ ქალიშვილზე ფიქრი მოსვენებას არ მაძლევს. მე, მოხუცი, გვედრებით, ღვთის გულისათვის, გადაჩხრიკოთ ტყეები და ველეები, იქნებ როგორმე მიაკვლიოთ ჩემს ქალიშვილს. რა ღვთისაგან წყეულია ეგ ავაზაკი, ტაძემარუ თუ რას ეძახიან! განა მარტო სიძე, ჩემი ქალიშვილიც ხომ.... (ტირის, ძალა აღარ ჰყოფნის, თქვას თუნდაც ერთი სიტყვა).

ტაძემარუ აღიარებს

ეს კაცი მე მოვკალი. ქალი კი არ მომიკლავს. არც ის ვიცი, სად უნდა გადაკარგულიყო. მაცალეთ! რამდენიც არ უნდა მაწამოთ, რაც არ ვიცი, როგორ გითხრათ. ესეც არ იყოს, რაკი ასე მოხდა, უკვე ველარც შიში ამიტანს, და აღარც არაფრის დაფარვა მსურს.

ამ კაცსა და მის ცოლს სამხრობისას შევხვდი. ქარმა, ის იყო, აბრეშუმის საბურველი ააფრიალა და ერთი წამით გამოჩნდა იმ ქალის სახე. ერთი წამით გაიელვა და ისევ დაიმალა. და იქნებ სწორედ ამის გამოც მისი სახე მომეჩვენა ბოდისატვას¹ ხატებად. მომეჩვენა. მაშინვე გადავწყვიტე დამემორჩილებინა ეს ქალი, თუნდაც ამისათვის მისი ქმრის მოკვლა დამჭირებოდა. თქვენ ეს საშინელებად მიგაჩნიათ, არა? პირიქით, სასაცილოა.

¹ ბოდისატვა — ბუღას პანთეონის ღვთაებათა კატეგორიაა.

მამაკაცის მოკვლა ჩვეულებრივი ამბავია. როცა დასაკუთრება სურთ, მამაკაცს ყოველთვის მხოლოდ მე ვკლავ ხმლით, თქვენ კი ამ შემთხვევაში ხმალს არ მიმართავთ, თქვენ კლავთ ძალაუფლების, ფულის საშუალებით, ზოგჯერ კი უბრალო მლიქვნელური სიტყვით. მართალია, ამ შემთხვევაში სისხლი არ იღვრება, მამაკაცი უვნებელი ჩანს, მაგრამ ის თქვენი მოკლულია. და ვინ იცის, კაცი რომ დაუფიქრდეს, ვისი დანაშაული უფრო მძიმეა, თქვენი, თუ ჩემი (ირონიული ღიმილი).

მაგრამ ეს სულაც არ ნიშნავს, მე უკმაყოფილო ვიქნებოდი, თუკი შევძლებდი ქალის ისე დამორჩილებას, რომ მამაკაცი არ შემომაკვდებოდა. ამჯერად გადავწყვიტე, ქალს ისე დავუფლებოდი, მკვლელობა არ ჩამედინა. მაგრამ გზაზე, სადაც ხალხი მიდი-მოდის, ამას როგორ მოახერხებ! ამიტომაც მოვიფიქრე, როგორ შემეტყუებინა ისინი ტყის სიღრმეში. ეს ადვილად შევძელი, თანამგზავრივით ავედევნე მათ და ვუამბე, მოპირდაპირე მხარეს, მთაში ჩემი გათხრილი ყორღანია; ყორღანში უამრავი სარკე და ხმალი ვიპოვნე, ეს ყველაფერი ტყეში ჩავფალი რომ არავის ენახა. და თუკი მსურველს ვიპოვნე, იაფად მივეყიდი-მეთქი.

ვატყობდი, მამაკაცი დავაინტერესე. აბა, რა გეგონათ! საშინელი რამაა სიხარბე. ნახევარი საათიც არ გასულა, რომ მათ მოაბრუნეს ცხენი და ჩემთან ერთად დაადგნენ მთის ბილიკს. ტყეს რომ მივადექით, ვუთხარი, რომ ის ნივთები ჩაფლული მაქვს უსიერი ტყის სიღრმეში და შევთავაზე წამომყოლოდნენ სანახავად.

მამაკაცს მოსვენებას არ აძლევდა სიხარბე და, რასაკვირველია, უარი არ უთქვამს. ქალმა კი არ მოისურვებოდა ცხენიდან ჩამოსვლა, არც წამოყოლა. თქვა — მე აქ მოგიცდითო. მისი ასეთი გადაწყვეტილება უთუოდ წინდახედულებით იყო ნაკარნახევი. ხედავდა, რომ ტყე ძალზე დაბურული იყო. მაინც ყველაფერი ისე მოეწყო, უკეთესად რომ არ შეიძლებოდა. და მე შევუძეხი მამაკაცს ტყის სიღრმეში. ქალი კი დავტოვეთ მარტო. ეკალბარდის განაპირას მხოლოდ ბამბუკი ხარობდა და, როცა ჩვენ გავიარეთ დაახლოებით ნახევარი ტიო, გზადაგზა უკვე გვხვდებოდა კრიბტომერიებიც. იმ განზრახვის სისრულეში მოსაყვანად, რაც მე მქონდა ჩაფიქრებული, უკეთეს აღგიღს ვერ იპოვნოდი. გზადაგზა ტოტებს აქეთ-იქით ვწევდი, რომ გამეგლო და თან დამაჯერებლად ვუამბობდი, თითქოს განძი ჩაფლული მქონდა იმ კრიბტომერიების ძირას, საითაც ვეშურებოდი. მამაკაცი თან მისმენდა, თან მიიჩქაროდა იქით, სადაც ჩანდა იმ ხეთა წერწეტი ღეროები. ბამბუკი ახლა იშვიათად, აქა-იქ თუღა გვხვდებოდა. ჩვენს გარშემო კრიბტომერიები შემოჯარულიყვნენ. და აი, აქ მოულოდნელად დავესხი თავს ჩემს მსხვერპლს და მიწას დავანარცხე. თვალის დახამხამებაში ის უკვე ხეზე მიკრული აღმოჩნდა. თოკი? სად გინახავთ ყაჩაღი უთოკოდ. თოკი წელზე, ზურგზე მეკიდა. ყოველ წუთს შეიძლება დამჭირვებოდა მესერზე გადასასვლელად. ცხადია, კაცს დაყვირება არ შეეძლო. უმალ პირიც ბამბუკის ჩამოცვენილი ფოთლებით გამოვუტენე. ამით მოვრჩი მასზე — ზრუნვას. მერე დავბრუნდი ქალთან და ვუთხარი, რომ მისი თანამგზავ-

რი თავს შეუძლოდ გრძნობს, საჭიროა ნახოს, შეიძლება
 რა დაემართა. ამჯერადაც ჩემსას მივალწიე: ქალმა
 სნა თავისი ფართოფარფლიანი ქუდი, ჩამჭიდა ხელი და
 შემეყვა ტყის სიღრმეში. მივედით იქ, სადაც მისი ქმარი
 ზეზე თოკით იყო მიკრული, ამ სანახაობის ხილვის უმალ
 ჩაიყო უბეში ხელი და იძრო პატარა ხანჯალი. არასოდეს
 არ შემხვედრია ასეთი თავზეხელაღებული, მამაცი ქა-
 ლი. რომ არ მემარჯვა, მუცელში დაჭრა არ ამცდებოდა.
 პირველი შემოტევა ავიცილე, მაგრამ ქალი ვააფთრებით
 იქნევდა და იქნევდა ხანჯალს. სულ ერთი იყო მისთვის,
 სად მიმარჯვებდა, ოღონდ როგორმე დავეჭერი, მაგრამ
 ტყუილად ვარ ტაძემარუ? ბოლოს და ბოლოს, რო-
 გორც იყო, შევძელი ჩემი ხმლის გაუშიშვლებლად გა-
 მეგდებინებინა მისთვის ხანჯალი. უიარაღოდ დარჩენილ
 ყველაზე ვაყვაცურ ქალსაც კი არაფერი არ შეუძლია.
 და ბოლოს, როგორც მეწადა, დავიმორჩილე ქალი,
 ქმრის თვალწინ. დიახ, ქმარი სიცოცხლეს არ გამომიხალ-
 მებია. მე ამის შემდეგაც არ ვაპირებდი მის მოკვლას.
 მაგრამ წასვლა რომ დავაპირე, აქამდე მიწას გართხმული,
 გულამოსკვნით მტირალი ქალი უცებ გიჟივით ზეზე წა-
 მოიჭრა, სახელოში ჩამაფრინდა და სულს ძლივს რომ
 ითქვამდა, იყვირა: „ან შენ უნდა მოკვდე, ან ჩემი ქმა-
 რი!“. თქვენს შორის ერთ-ერთი უნდა მოკვდეს... ორი
 მამაკაცის წინაშე ასე შერცხვენა ჩემთვის სიკვდილზე
 უარესია. ერთ-ერთი თქვენგანი უნდა მოკვდეს. მე კი
 მას გავყვები, ვინც ცოცხალი დარჩება“. და აი სწორედ
 მაშინ, აღმეძრა სურვილი იმ მამაკაცის მოკვლისა (პირ-
 ქუში და აღგზნებული ლაპარაკობს).

ამას რომ ვამბობ, თქვენ, უეჭველია, დაუნდობელი ადამიანად მიგაჩნევათ. შეიძლება ასე მოგეჩვენოთ, რადგან არ გინახავთ იმ ქალის გამომეტყველება. იმიტომ, რომ თქვენ არ გინახავთ მისი ანთებული მხერგა. როდესაც თვალი შევავლე, ერთბაშად ამიტანა სურვილმა, ის ჩემი ცოლი გამხდარიყო, თუნდაც ამისათვის ცის რისხვა დამტყდომოდა და იქვე სული გამეცხო. ცოლად შემერთო ქალი — მხოლოდ ეს აზრი მიტრიალებდა თავში. არა, ეს არ იყო ავხორცობით ნაკარნახევი, როგორც შეიძლება თქვენ ფიქრობდეთ. მარტო ავხორცობის უნით რომ ყოფილიყო ეს აღძრული, გეფიცებით, კინწისკვრით მოვიშორებდი იმ ქალს და წავიდოდი. მაშინ არც იმ მამაკაცს მოუწევდა თავისი სისხლით ჩემი ხმლის შეღებვა. მაგრამ იმ წამს, როცა ტყის ბინდბუნდში ქალის სახეს კარგად დავაკვირდი, უმალ გადავწყვიტე, რომ აქედან ფეხს არ მოვიცვლიდი, სანამ კაცს არ მოვკლავდი.

თუმცა მისი მოკვლა გადავწყვიტე, მაგრამ არ მინდოდა ეს ჩამედინა ლაჩრულად. თოკი შევხსენი და ვუთხარა — ერთმანეთს ხმალდახმალ შევებრძოლოთ-მეთქი. ხის ფესვებთან რომ თოკი იბოვნეს, სწორედ ის იყო, მაშინ იქ რომ დავაგდე. სახეშემლილმა მამაკაცმა უმალ იძრო თავისი მძიმე ხმალი და მეცა. რა საჭიროა იმის მოყოლა, თუ რით გათავდა ის ბრძოლა. ოცდამესამე მოქნევაზე — გთხოვთ ამას ნუ დაივიწყებთ, აქამდე მიკვირს: მთელ ქვეყნიერებაზე მხოლოდ მან ერთადერთმა შესძლო თავისი ხმალი ოცდასამჯერ გადაეჯვარედინებინა ჩემს ხმალთან (მხიარული ღიმილი).

ქართული
ლიბრეოთეკა

როგორც კი დაეცა, ხმალგასისხლიანებული რუნდი ქალისაკენ, მაგრამ წარმოიდგინეთ, ის აღარსად იყო. დავიწყე ძებნა ტყეში. ძირს დაცვენილი ბამბუკის ფოთლებს კვალის ნასახიც არ აჩნდა. დროდადრო და-ყურადებულს მესმოდა მომაკვდავი მამაკაცის ხროტინი. ალბათ, როცა ჩვენ ხმალდახმალ შევეებით ერთმანეთს, ქალმა დრო იხელთა და ტყიდან გაიქცა, იქნებ უნდოდა საშველად ვინმესთვის ეხმო. როგორც კი ამ აზრმა გა-პიელვა, მივხვდი, საფრთხეში ვიყავი. ავართვი მოკ-ლულს ხმალი, მშვილდი, ისრები და გავედი ბილიკზე. იქ წინანდებურად წიწკნიდა ბალახს იმ ქალის ცხენი. იმაზე ლაპარაკი, თუ რა მოხდა შემდეგ, ლაყბობა იქნება და მეტი არაფერი. მხოლოდ აი რა: დედაქალაქში შესვლის წინ ის ხმალი უკვე თან აღარ მქონდა. ეს არის და ეს მთელი ჩემი აღსარება. გთხოვთ ისე სასტიკად დამსაჯოთ, მეტი რომ აღარ შეიძლებოდეს. განა არ ვიცოდი, როდის-მე ჩემს გოგრას რომ მოუწევდა მაღალი ბოძის წვეტზე შემოსკუპება (გამომწვევი მზერა).

რა თქვა ქალმა აღსარებაზე კიევიშს ტაძარში

მე რომ დამიმორჩილა, ის ლურჯსამოსიანი მამაკაცი მიბრუნდა გაბაწრული ჩემი ქმრისაკენ და ერთი დამ-ცინავად გადაიხარხარა. რა ძნელი ასატანი იყო ალბათ ეს ჩემი ქმრისათვის. მაგრამ, რაც უფრო იგრიხებოდა და წვალობდა გასათავისუფლებლად, მით უფრო ღრმად ეჭ-

დობოდა ხორცში ისედაც მჭიდროდ შემოჭერილი თევზის
ზე უნებლიეთ გავიწიე მისკენ, არა, დავაპირე. მაგრამ
კაცმა პანდურით უმაღ მიწას დამანარცხა და, სწორედ
მაშინ მოხდა ეს. სწორედ ამ დროს ქმრის თვალეში მე
შევნიშნე რაღაც უცნაური ელვარება, აუწერელი... ახლაც
კი, როცა ის გამოხედვა გამახსენდება, ისევ ისე მაყრუო-
ლებს და ძალა არ მყოფნის ენის მოსაბრუნებლად. ქმრის
იმ ერთ გამოხედვაში მთელი მისი სული და გული გად-
მოშლილიყო. მის თვალეში შეგეძლოთ ამოგეკითხათ
არა გულისწყრომა ან ტანჯვა, ისინი ელავდნენ ჩემდამი
უსაზღვრო სიძულვილით. აი, რას გამოხატავდნენ მისი
თვალეები. არა იმ მამაკაცის პანდურით, არამედ ამ საში-
ნელი გამოხედვით შეძრწუნებულმა, თავგანწირულივით
შეგვივლე და ცნობაც დავკარგე. გონს რომ მოვედი, ის
ლურჯსამოსიანი მამაკაცი იქ აღარ იყო.

ჩემი ქმარი ისევ ისე ხეზე იყო თოკით მიკრული.
ძლივს ავითრიე წელი მიწაზე დაფენილი ბამბუკის
ფოთლებიდან, გაშტერებით შევაცქერდი სახეში. მისი
გამოხედვა ოდნავაც არ შეცვლილა. თვალეები წინანდე-
ბურად დაღაღებდნენ იღუმალ ზიზლსა და სიძულვილს.
არ ვიცი, როგორ გამოვთქვა, რა ვიგრძენი მაშინ... სირ-
ცხვილიც, სევდაც, გულისწყრომაც... ძლივს წამოვდე-
ქი და ქმართან მივედი. „მომისმინეთ! იმის შემდეგ, რაც
მოხდა, არ შემეძლია თქვენთან დარჩენა. გადავწყვიტე
თავი მოვიკლა, მაგრამ.. უნდა მოკვდეთ თქვენც. თქვენ
იხილეთ ჩემი შერცხვენა და თავისმოჭრა. ამის შემდეგ
არ შემეძლია ცოცხალი დაგტოვოთ“.

აი, რა ვუთხარი ქმარს დიდის გაჭირვებით, ის მაინც

ზიზლით მიცქერდა. გული გასკდომაზე მქონდა და ამოვლად ვლამობდი ჩემი მღელვარების დაოკებას. მის ხმაღს დავუწყე ძებნა, მაგრამ იმ ყაჩაღს ყველაფერი გაეტაცნა. არათუ ხმალი, მშვილდი და ისრებიც აღარსად იყო. ჩემდა საბედნიეროდ მხოლოდ ხანჯალი ეგდო ჩემს ფერხთით. მაღლა შევმართე ის ხანჯალი და ქმარი გავაფრთხილე: „ახლა მე მოგტაცებთ თქვენ სიცოცხლეს და მეც უმალ თან გამოგყვებით“.

ქმარმა ჩემი ნათქვამი რომ გაიგონა, თავს ძალა დაატანა და მხოლოდ ტუჩები შეარხია. რა თქმა უნდა, ხმის ამოდება არ შეეძლო: პირი ბამბუკის ფოთლებით ჰქონდა გამოტენილი. მაგრამ როდესაც მისი ტუჩების მოძრაობას დავაკვირდი, მივხვდი, რაცა თქვა ზიზლით: „მომკალი“.

გონდაკარგულმა ღრმად ვაძგერე ხანჯალი ღია ცისფერი სამოსით დაფარულ მკერდში. ალბათ ამ წუთას ისევ დავკარგე გრძნობა. გონს რომ მოვედი, მივიხედ-მოვიხედე. ქმარი ისევ იმ მღგომარეობაში იყო უძრავად. უკვე აღარ სუნთქავდა. მის გაფითრებულ სახეს დაჰფენოდა ჩამავალი მზის შუქი, რომელსაც გამოელწია ბამბუკის ღეროებთან გადახლართული კრიბტომერიის ტოტებისა და ფოთლების სიხშირეში. ტირილით გულამომგდარი ვცდილობდი, მოვრეოდი ჩემს თავს. შევხსენი გვამს თოკი და, შემდეგ რა დამემართა? ძალა არ მეყოფა ვთქვა; რა არ მოვიმოქმედე, მაგრამ თავის მოკვლავერ შევძელი. ჯერ ხანჯალი მივიბჯინე ყელთან, მერე მთის ძირას, ტბაში თავის დახრჩობა ვცადე, მაგრამ არ მოვკვდი. ცოცხალი ვარ და ამით სულაც არ შემიძლია

ვიამაყო (სევდიანი ღიმილი). მოწყალე, გულშემოთმობილი ვარი ქალღმერთი კნონიცი, ეტყობა, არარაობად მოქცეულა და აკი ზურგიც შემაქცია. რა ვქნა ახლა მე, ჩემი ქმრის მკვლელმა, ყაჩაღისაგან ნამუსახდილმა. რა ვიღონო, რა? მე... მე... (მოულოდნელი, სასოწარკვეთილი ქვითინი).

რა თქვა წინასწარმეტყველი ქალის პირით მოკლულის სულმა

ჩემი ცოლის დამორჩილების შემდეგ ყაჩაღი დაჯდა მიწაზე მის გვერდით და დაუწყო ნუგეშისცემა. მე, რა თქმა უნდა, ხმაჩაწყვეტილი ვიჯექი, პირი ბამბუკის ფოთლებით მქონდა გამოტენილი და ხეზე მაგრად ვიყავი თოკით მიკრული. წამდაუწუმ ვანიშნებდი თვალით ცოლს: „არ დაუჯერო, რასაც გეუბნება, სულ ტყუილია-მეთქი.“ აი, რა მინდოდა მისთვის მიმეხვედრებინა, მაგრამ ცოლი იჯდა დამწუხრებული და თავს მაღლა არ სწევდა, ერთთავად საკუთარ მუხლებს დასცქეროდა. ღმერთმანი, კაცს შეიძლებოდა ეფიქრა, რომ ის ყურადღებით უსმენდა იმ ავაზაკს. იმის გაფიქრებაც კი, რომ ცოლი მღალატობდა, მტანჯავდა და უმწეოდ ვიკლავნებოდი. ყაჩაღი კი მაცთური სიტყვებით ლამობდა ცოლის დაყოლიებას. ნამუსახდილი, სულ ერთია, ქმარს ვეღარ შეეგუები. ქმართან ასეთ მდგომარეობაში ყოფნას არა სჯობია, ყაჩაღს ცოლად გამომეყვო?

ასე უღირსად ყაჩაღი იმიტომ იქცეოდა, რომ ჩემი ცოლი შეუყვარდა. მის თავხედობას თანხმობა მოჰყვა.

ცოლმა ასწია ფიქრით დამძიმებული თავი. არასოდეს მახსოვს ის ასე ლამაზი! მაგრამ იცით, რა უთხრა იმ ავაზაკს ჩემმა ტურფა ცოლმა, როცა მის გვერდით გახლდით შებოჭილი? მე ახლა, მართალია, წყვედიადში დაებორიალებ, მაგრამ ყოველთვის, როცა კი მისი პასუხი გამახსენდება, აღშფოთება მეუფლება. აი რა უთხრა ცოლმა ავაზაკს — „ჰოდა, წამიყვანეთ სადაც გენებოთ“ (ხანგრძლივი დუმილი).

მაგრამ ცოლის დანაშაული განა მხოლოდ ეს არის. მარტო ამის გულისათვის მე, ალბათ, წყვედიადში მოხეტი-ალე, აგრე რიგად არ გავიტანჯებოდი. აი რა მოხდა: ცოლი ისე გაჰყვა ავაზაკს ხელჩაკიდებული, თითქო სიზმარშიაო; და ის იყო ტყიდან უნდა გასულიყო, რომ ერთბაშად მკვდრის ფერმა გადაუარა სახეზე. ყაჩაღს მიუბრუნდა და ჩემზე უთხრა: „მოკალი. არ შემიძლია შენთან ყოფნა, სანამ ის ცოცხალია“. მერე შეშლილივით რამდენჯერმე საზარლად ამოიკივლა — „მოკალი“. ეს სიტყვები ახლაც ქარიშხალივით მიმაქროლებს წყვედიადის ჯურღმულებსაკენ. განა როდისმე ადამიანის ბაგეს დასცდენია უფრო მეტი საშინელება? განა როდისმე ადამიანის ყურს სმენია ასეთი ბილწი სიტყვები? განა როდისმე, ერთხელ მაინც (უეცარი, გესლიანი ხარხარი). მისი სიტყვების გაგონებაზე ავაზაკიც კი გაფითრდა. „მოკალი!“ — გაჰკიოდა ცოლი და თან მის სახელოს ებლაუჭებოდა. ავაზაკმა თვალი გაუშტერა ქალს, მაგრამ არც ჰო უთქვამს, არც არა, და უცებ წიხლის კვრით მიაგდო ჩამოცვივრულ ფოთლებზე (კვლავ გესლიანი ხარხარი). გულზეხელდაკრეფილი ავაზაკი ახლა ჩემკენ მობრუნდა: „რა ვუყოთ

ქართული
ლიბრერი

ამ ქალს? მოვკლათ, თუ ვაპატიოთ? პასუხად მარტო ვი დამიქნით. მოვკლათ?“ მარტო ამ სიტყვებისათვის მზადა ვარ იმ ავაზაკს ყველაფერი ვაპატიო (კვლავ ხანგრძლივად დუმილი).

სანამ მე ვყოყმანობდი, ცოლმა ერთი უეცრად შეპკივლა და ტყის სიღრმეში მიიშალა. ავაზაკი უმალ დაედევნა, მაგრამ ეტყობა, ვერ მოასწრო ხელი ეტაცნა მისთვის თუნდაც სახელოში.

ეს ყველაფერი იმ წუთში სიცხიანის ბოდვა მეგონა.

როცა ცოლი გაიქცა, ყაჩაღმა აიღო ჩემი ხმალი, მშვილდი, ისრები, მერე ერთგან გადაჭრა თოკი, რითაც მიბმული ვიყავი ხეზე. მახსოვს, სანამ ტყეში გაუჩინარდებოდა, როგორ ჩაილაპარაკა თავისთვის: ახლა კი დროა, ჩემს თავზედაც ვიფიქრო.

როცა ის წავიდა, ირგვლივ სიჩუმე გამეფდა. არა, ყველგან არა, სადღაც ახლოს კვლავ ისმოდა ვიღაცის ქვითინი. თოკს რომ ვიხსნიდი, დაეაყურადე და მივხვდი, ეს მე ვქვითინებდი თურმე (მესამეჯერ ხანგრძლივი დუმილი).

ბოლოს ძლივს მოვაცილე ხეს ჩემი გატანჯული სხეული. უცებ თვალი მომჭრა ხანჯლის ელვარებამ, რომელიც ცოლს დაკარგოდა და ახლა ჩემს წინ ეგდო. ავიღე ხანჯალი და ერთი მოქნევით დავიკარ გულში. ვიგრძენი, როგორ მომაწვა ყელში სისხლი რაღაც გორგალისებურად, მაგრამ არავითარი ტანჯვის მსგავსი ამით არ განმიცდია. როცა ჩემი გული გაცივდა, ირგვლივ კიდევ უფრო მეტი მყუდროება ჩამოწვა. ო, რა სიჩუმე იყო ეს სიჩუმე! აქ, ამ ტყეში ახლა ერთი ჩიტიც კი არ გალობდა.

2. აკუტაგავა

მხოლოდ კრიპტომერიისა და ბამბუკის ღეროებს
 ყებდა ჩამავალი მზის სევდისმომგვრელი შუქ-
 ვალი მზისა... მაგრამ ისიც სულ უფრო და უფრო მიი-
 ლია. მალე ყველაფერი გაუჩინარდა: ხეებიც, ბამბუკიც.
 და მეც მიწაზე განრთხმული გავეხვიე ამ სამარისებური
 მყუდროების სუდარაში. სწორედ ამ დროს, ვიღაც ფე-
 ხაკრეფით მოიპარა ჩემთან. მინდოდა შემეხედა, ვინ იყო,
 მაგრამ წყვილიადს ირგვლივ ყველაფერი შთაენთქა. და
 ვიღაც... ამ ვიღაცამ უხილავი ხელით ფრთხილად ამო-
 მადრო გულში ჩარჭობილი ხანჯალი. იმავე წუთს პირი
 კვლავ ამივსო თქრიალით წამოსულმა სისხლმა. ამის
 შემდეგ საუკუნოდ მშთანთქა არყოფნის წყვილიაღმა.

«БИБЛИОТЕКА ОДНОГО РАССКАЗА»

Акутагава

В ч а щ е

(На грузинском языке)

Детюниздат Грузинской ССР

«Накадули»

Тбилиси

1969

ბელმოწერილია დასაბეჭდად 17/III-69 წ.

ქალაქის ზომა 70×108¹/₃₂

ნაბეჭდი თაბახი 0,63

სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 0,74

ტირაჟი 20.000 შეკვ. № 214

ფასი 7 კაპ.

გამომცემლობა „ნაკადული“. მარჯანიშვილის ქ. № 5

Изд. «Накадули», ул. Марджанишвили, № 5

საქართველოს სსრ მინისტროს საბჭოს ბეჭდვითი სიტყვის
სახელმწიფო კომიტეტის მთავარპოლიგრაფმრეწველობის სტამბა № 2,

„ნაკადული“, თბილისი ფურცელაძის ქ. № 5

Типография № 2, «Накадули», Главполиграфпрома Госу-
дарственного Комитета Совета Министров Грузинской ССР

по печати, Тбилиси, ул. Пурцеладзе № 5

